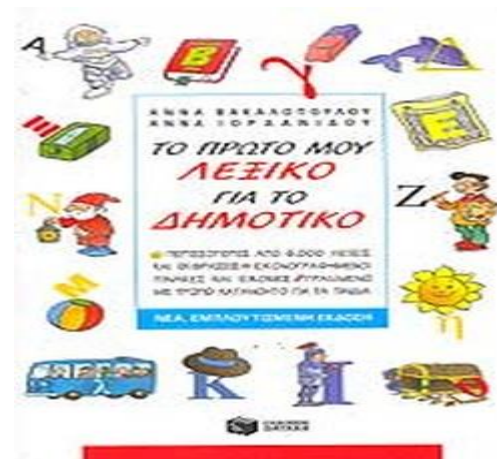
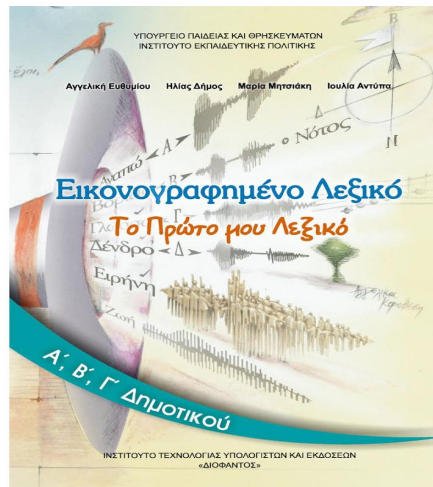
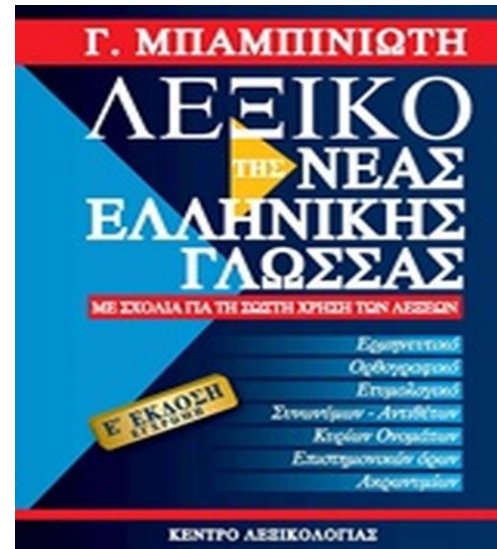

**Το πρώτο βιβλίο κάθε έθνους
είναι το λεξικό της γλώσσας
του.**

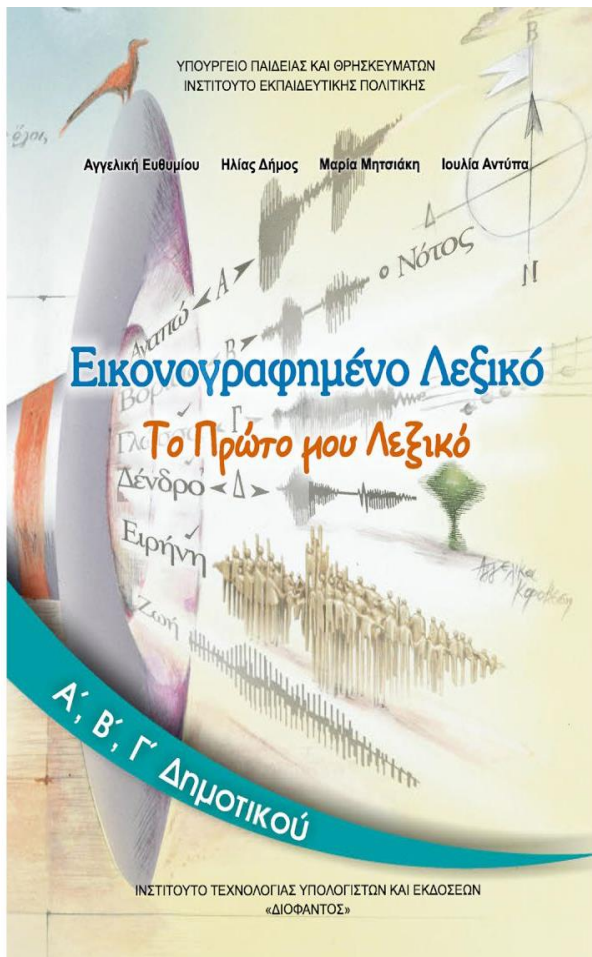
ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΚΟΡΑΗΣ

Το λεξικό είναι ένα βιβλίο που συγκεντρώνει και ταξινομεί λέξεις σε αλφαβητική κυρίως σειρά.
Παρέχει πληροφορίες για την κάθε λέξη.

- Σε τι χρησιμεύει το λεξικό;
- ☞ Βρίσκουμε την σημασία άγνωστων λέξεων.
- ☞ Βρίσκουμε την ορθογραφία των λέξεων.
- ☞ Βρίσκουμε συνώνυμες και αντίθετες λέξεις.
- ☞ Βρίσκουμε τι μέρος του λόγου είναι η κάθε λέξη , δηλαδή αν είναι ρήμα, ουσιαστικό, επίθετο κτλ.

<p>ΑΔΕΙΟΣ, <i>αδειος</i> επίθετο (αδειοί, αδειες, αδειά) Α Όταν κάτι είναι αδειο δεν έχει τίποτα μέσα του. <i>✓ Ο Κώστας άνοιξε το κουτί για να πάρει μία σοκολέτα αλλά δε βρήκε τίποτα. Ήταν αδειο.</i> ☒ κενός ☒ γεμάτος ☒ Λέμε ότι το κεφάλι κάποιου είναι αδειο, όταν είναι βλάκας ή κουτός. αδειάζω ☒ α-δειος ☒ αντίθετα!</p>	<p>Θέλου με να βρεχάστε από τη βροχή ☒ βρέχω, βροχή ☒ α-β-βροχος </p>
<p>αδελφός [α], αδελφή [η] ουσιαστικό <i>φράσεις, αδελφιά</i> Α Ο αδελφός σου είναι το αγόρι που έχει τους ίδιους γονείς με σένα. Η αδελφή σου είναι το κορίτσι που έχει τους ίδιους γονείς με σένα. ☒ αδελφάκι αδελφούλης, αδελφούλα ☒ α-δελ-φός ☒ η οικογένεια <i>-Αλέ με και αδελφός, αδέμφη.</i> Σαν κλεβάνο κό λέρη και να αδέρφη.</p>	<p>αδιαβασία [η] ουσιαστικό (αδιαβασίας) → αδιέθετος</p>
<p>αδέσποτος, <i>αδέσποτη, αδέσποτο</i> επίθετο (αδέσποτοι, αδέσποτες, αδέσποτα) Α Όταν ένα ζώο είναι αδέσποτο γυρίζει στους δρόμους και ρίς να έχει ιδιοκτήτη για να το φροντίσει. ☒ <i>Ο κύριος Μιχάλης βρήκε στην αυλή του τόσσα αδέσποτα κουτάβια.</i> ☒ α-δέ-σπο-τος</p>	<p>αδιάθετος, <i>αδιάθετη, αδιάθετο</i> επίθετο (αδιάθετοι, αδιάθετες, αδιάθετα) ☒ Όταν κάποιος είναι αδιάθετος, είναι σαν άρρωστος και δεν αισθάνεται καλά. ☒ Όταν είσαι αδιάθετος έχεις αδιαθεσία. ☒ α-δι-ά-θε-τος</p>
<p>αδιάβροχος, <i>αδιάβροχη, αδιάβροχο</i> επίθετο (αδιάβροχοι, αδιάβροχες, αδιάβροχη) Α Όταν κάτι είναι αδιάβροχο τότε δεν μπορεί να περάσει νερό μέσα του. <i>✓ Το ρολόι του Κώστα είναι αδιάβροχο και το φοράει όταν μπαίνει στη θάλασσα.</i> ☒ (σαν ουσιαστικό) Το αδιάβροχο είναι αυτό που φοράμε, όταν δε</p>	<p>αδιαφορία [η] ουσιαστικό → αδιάφορος</p>
<p>αδιάφορος, <i>αδιάφορη, αδιάφορο</i> επίθετο (αδιάφοροι, αδιάφορες, αδιάφορα) ☒ Ο κύριος Μιχάλης είναι αδιάφορος για τη μόδα κι άλλο φοράει κάτι παλιό μαζί. Δεν ενδιαφέρεται για τη μόδα. ☒ Όταν είσαι αδιάφορος για κάτι, τότε αδιαφορείς γι' αυτό, δείχνεις δηλαδή αδιαφορία. ☒ α-δι-ά-φο-ρος</p>	<p>αδιέξοδο [το] ουσιαστικό (αδιέξοδα) ☒ Το αδιέξοδο είναι ένας δρόμος που είναι κλεισμένος στο τέλος του και δεν μπορείς να περάσεις. ☒ Ο δρόμος όπου βρισκόμαστε το σπίτι του κυρίου Μιχάλη οδηγεί σε αδιέξοδο. Στο τέλος του δρόμου</p>

Παιδιά, ανοίξτε τα λεξικά σας και ξεκινάτε δουλειά!!!

1

Ξεφύλλισε το λεξικό σου και απάντησε:

- ☀ Πόσες σελίδες έχει το λεξικό σου;
- ☀ Με ποια σειρά είναι γραμμένες οι λέξεις;
- ☀ Τι γράφει σε κάθε σελίδα πάνω πάνω, αριστερά και δεξιά;
- ☀ Γιατί νομίζεις ότι γράφει πάνω πάνω αυτές τις δύο λέξεις;
- ☀ Σε τι χρησιμεύει το λεξικό;

Το λεξικό μου έχει _____ σελίδες.

Οι λέξεις είναι γραμμένες με ----- σειρά.

Πάνω αριστερά είναι γραμμένη η _____
_____ κάθε σελίδας.

Πάνω δεξιά είναι γραμμένη η _____
_____ της σελίδας.

Γνωρίζεις ότι οι λέξεις σε
όλα τα λεξικά είναι
γραμμένες με αλφαβητική
σειρά;

Μερικές φορές όμως
δυσκολευόμαστε να
βάλουμε τις λέξεις σε
σειρά, γιατί μοιάζει η
αρχή τους.

Εάν το πρώτο γράμμα δύο ή περισσότερων λέξεων
είναι ίδιο (αγαπώ, αράχνη) τότε κοιτάμε το δεύτερο.
Εάν πάλι το πρώτο και το δεύτερο γράμμα είναι ίδιο
(βλάβη, βλέμμα) τότε κοιτάμε το τρίτο... το τέταρτο
γράμμα... κ.τ.λ.

2

Στο λεξικό οι λέξεις μπαίνουν με αλφαβητική σειρά.

Όμως μερικές φορές δυσκολευόμαστε να βάλουμε τις λέξεις στη σειρά, γιατί η αρχή τους μοιάζει.

Παρατήρησε τα πρώτα γράμματα των λέξεων και βάλε τες στη σωστή αλφαβητική σειρά.

πλαστελίνη
μπουμπουνίζει
πλαστικός

αγκάθι
δήλωση
μπουμπούκι

πλατεία
αγκαλιάζω
μπουφάν

δηλαδή
αγκαλιά
δηλώνω

1	2	3	4	5
Α α	Β β	Γ γ	Δ δ	Ε ε

ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ζ ζ	Η η	Θ θ	Ι ι	Κ κ	Λ λ	Μ μ	Ν ν	Ξ ξ	Ο ο	Π π	Ρ ρ

ΜΕΣΗ

18	19	20	21	22	23	24
Σ σ	Τ τ	Υ υ	Φ φ	Χ χ	Ψ ψ	Ω ω

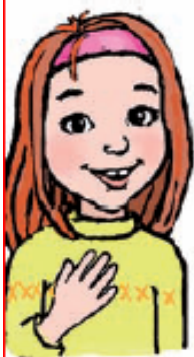
ΤΕΛΟΣ

A	...	M	...
.....			.....
.....			.....
.....			.....

📄
🖨
⬆
⬇
8 / 13
⊖
⊕
📄

3

Η Χαρά και ο Αρμπέν παίζουν ένα παιχνίδι. Ανοίγουν το λεξικό τους και προσπαθούν να μαντέψουν πού θα βρισκόταν το όνομά τους, αν το λεξικό περιείχε και ονόματα. Παίξε μαζί τους...

Το όνομά μου θα ήταν μετά τη λέξη **χάπι** και πριν τη λέξη **χαράζω**.

Το όνομά μου θα ήταν μετά τη λέξη **αρμέγω** και πριν τη λέξη **άρνηση**.
Θέλεις να βρεις και εσύ πού θα έμπαινε το όνομά σου στο λεξικό;

9

/ 13

Το όνομά μου είναι .....

Θα ήταν μετά τη λέξη .....

και πριν τη λέξη .....

Το λεξικό σου λέει: «Για να με γνωρίσεις, πρέπει να ψάχνεις στις σελίδες μου!» Πήγαινε λοιπόν στις σελίδες 65 και 66 του **Τετραδίου Εργασιών**, στις ασκήσεις **1**, **2**, **3** και **4**.